

segons s'hi indica el doble resultat s'ha produït normalment en el territori romànic on va tenir lloc la vocalització de la -k final; l'it. *ne* suposa NE(c). El cast. ant. *nin* fou format per l'analogia de *no* i *non* en aquest idioma. — 8 Notem els exemples de *ni* en un doc. de 1035-1076: «De esta ora ad avante non te deceberé, *ni* deceber non té faré de tua vida *ni* tua membra --- *ni* de tua onore» (Russell-Gebbett, p. 64.4-6); BMetge, cap al final del S. XIV, sembla haver usat normalment *ne*. — 9 No sabem si es tracta d'una errata de còpia per *no*. — 10 «La resolució que has pres de *desdonar* el pis de seguida ---» (carta de 17-1-1903). — 11 Les edicions modernes del *DAC* esp. donen *desdonar* com a antiquat; el *DECH* (s. v. *donar*) no esmenta aquest mot. — 12 En dos exemples de *desdonar*, *AlcM* veu el sentit de 'tornar a prendre allò que s'havia donat', amb l'equivalent castellà *desdonar*, però aquesta interpretació és dubtosa en el passatge citat d'E. Vilanova («Havia passat la joventut posant voluntats y *desdonant*...»), que fàcilment pot entendre's com «posant voluntats i abandonant-les». En l'exemple citat d'A. Guimerà («Que't *desdonava* l'anell»), el sentit deu ser figurat com «rompre el prometatge». I si en realitat Guimerà l'hagués usat amb el significat de 'tornar a prendre', això deu considerar-se un neologisme d'ell influït per *donar*, car *desdonar* no sembla haver-se documentat en el llenguatge viu amb aquesta acceptió. — 13 No sabem si és realment de Lull, l'exemple que cita *AlcM* de *Blanq.*, cap. 3, atès que figura a la part inicial d'aquesta obra basada en l'edició de 1521 de Mn. Bonllavi. — 14 Cf. cast. *no sino* «expressió com que se da a entender que se tiene por mejor o por más cierto aquello de que se trata ---» (*DAut.*), amb un exemple de Cervantes. — 15 Cf. *elleix* 'mateix' (ILLUM IPSUM) en *Hom. d'Organyà*: «Caritat és propriament que om am Déu màs que nula res, e tot cristià així com si *eleix*, fedelment» (f. 1v18, *EntreDL* I, 130); amb *atresi* 'així mateix, també igualment': «*Atresi eleix* tot <qua>nt om à ne quant diz ne fa en est segle, tot és vanitat» (f. 1v9, *EntreDL* I, 130). — 16 Devia tenir algun ús en certs textos encara en el S. xv, car B. Fenollar (fi S. xv) recomana en les *Regles d'esquivar*, que s'evitin *negueleix* i *neleix* «per dir *immo etiam* vel *nec etiam*, idem *hoc encara*» (ed. A. Badia, *BABL* XXXIII, 1950, 142); no tenim altre exemple de *neguelleix*. — 17 Fr. ant. i mj. *neis* «pas même», *nes* que «pas plus que» (*FEW* VII, 72b), oc. ant. *negueis*, *-eus*, *-gues* «même; et encore, en outre» (PDPF). — 18 Russell-Gebbett, *Med. Cat. Ling. Texts*, Oxford 1965, 71.11. — 19 Russell-Gebbett, 102.12. — 20 Aquí *AlcM*, citant de l'ed. de Coroleu (1886), duu *nagú* amb interrogació. — 21 La forma *nengú* que cita *AlcM* del *Consolat*, cap. 19, deu ser la modernització del text imprès del S. xv; el ms. de Mallorca, del S. XIV, duu *negun* (vegeu l'aparat crític de l'ed. de Moliné). — 22 L'exemple de *ningú* que apareix en *AlcM* en el passatge citat de Muntaner, cap. 3, procedeix de l'edició de 1886,

poc acurada; l'ed. Col. Pop. Barc. duu *negun* (I, 20.8); a més, la forma *ninguna* que s'hi dona de la *Cròn.* de Pere Cerimoniós, cap. 397, tampoc no és autèntica; en l'edició de Pagès (Toulouse-Paris 1942), p. 409, aquest mot no apareix, però sí com a variant de lectura en un manuscrit en forma de *neguna* (n. 157). Notem també que *DAG.*, inclou un exemple de *nigú* de les *Constit. de Catal.*, de l'exemplar gòtic de la Biblioteca de Catalunya (que creiem és del S. XVI), i un altre exemple de la mateixa forma en un text indicat allí com a *Doctrina* (S. xv). — 23 Inclòs en el *Teatre Bibl.*, *NCL* IV, 267, 273. — 24 MGadea, que era d'Alcoi, usa *nengú(n)* en *Terra del Xè* (I, p. iii, i p. 58, però *ningú* en p. iii i 33); Martínez i Ruiz, de Monòver, usa *dengú* en *L'Oncle Canyís* (veg. el glossari, p. 150); i *denguno* és la forma de la zona xurra (així en Vicente Llatas, *El habla del Villar del Arzob.*) i a la zona d'Ènguera-Canal de Navarres; a més de Múrcia (GSoriano). — 25 T. Forteza, *Gramàt. cat.*, 1898, p. 197, nota j, indica que *nagú* era llavors usual a Mallorca. — 26 La base *ne inde*, com indica *REW*, 5882, presenta dubtes perquè suposaria forçosament que l'it. *niente* fóra pres al francès, i a més no hi ha rastre de *neinde* en el llatí tardà i en tot cas no es veu com el significat del mot podia desenvolupar d'aquest grup sintàctic; l'altra base, *ne ente* (d'*ens*, part. pres. d'*esse*, significat com a substantiu 'ésser, allò que és', cf. cast. *ente*), segons Wartburg (*FEW* VII, 87b) és inadmissible, puix que es tracta d'un mot creat només en llatí tardà en obres filosòfiques. El mateix filòleg prefereix *ne gente* (és a dir, *ne yente*), cridant l'atenció sobre les construccions llatines com *ubinam gentium* 'on en tot el món' (=enlloc), *minime gentium* 'de cap manera, gens', *nusquam gentium* 'gens' i d'altres. — 27 Un exemple en *Commemoracions* de Pere Albert (ms. fi S. XIII), dins *Usatges* (*NCL.*, 203.20). — 28 Un exemple d'*unqua no* en *Hom. Organyà* (1v15).

LLISTA CORRELATIVA DE FRASEOLOGIA, DERIVATS I COMPOSTOS: *ni*, *ne*, *desnonar*, *desnonament*, *desnonació*, *no-nèdesa*, *no-nocent*, *no-res*, *no-re*, *nogensmenys*, *només*, *no obstant*, *no per ço menys*, *no res menys*, *no sinó que*, *neix*, *negueix*, *nelleix*, *ningú*, *no ésser ningú*, *ser un ningú*, *noningunada*, *nient*, *haver per nient*, *tenir a nient*, *ser nient*, *nul*, *nullament*, *nullitat*, *nullipara*, *anullar*, *anullable*, *anullació*, *anullador*, *anullament*, *anullatiu*, *nunca*, *unqua*.

Noable, V. *noure* *Nobiliari*, *nobilíssim*, *nobilitar*, *nobilitat*, *noblalla*, *noble*, *noblea*, *noblejar*, *noblement*, *nobleza*, *nobletat*, *noblia*, V. *conèixer*

NOC (variants *nauc* i *nau*), m., del ll. vg. NAUCUS 'taüt', 'obi, còm', extret regressivament de NAUCULA i NAUCELLA, que en el llatí imperial s'usaven com a diminutius de NAVIS 'nau'. □ 1.ª doc.: S. XIV.

La història del mot tant en ibero-romànic com en gallo-romànic està exposada en l'article *noque* del